

A *Pinus Lambertiana*.

Amerikának egy becses fenyőjét, a douglas-fenyőt, a selmeczi erdészeti akadémia botanikus kertjén kívül, több erdőhivatal körében ismerik és honosítják már. Nem lesz tehát érdektelen az új világnak egy nem kevésbé hasznosnak ígérkező s termetére is igen tetszetős fenyőjével megismerkednünk, melyről csak legközelebből érkeznek Európába híradások, s mely a mi égalti és talajviszonyaink mellett szintolyan könnyű acclimatisalodással kecsegtet, mint a milyent a douglas-fenyővel tett kísérletek kiderítettek.

E fenyőfaj a *Pinus Lambertiana*, vagy mézédés gyantájáról s kellemes ízű makkocskáiról elnevezve: czukorfenyő, mely déli Californiában a parti hegység lábainál, a Sierra Nevada völgyoszorosaiban találja ugyan otthonát, de a Roucky Mountain egész területén, a Csendes Oczeántól át a mexicói öböl, a hol csak homokos, sziklás sivatagok tenyészését megkönnyítik, mindenütt előfordul. Az általa benépesített terület geographiai viszonyaiból ítélve, sem növekvése, sem a téli fagygyal szemben tanusított ellenállási képessége nincsen nedvűs tengeri szelektől feltételezve; azonban meg kell jegyeznünk, hogy terjedelmes erdőállabokat ritkán képez s leginkább más tűlevelű fajokkal keverten jő elő, mikor társain jóval túlnő s égre meredő koronájával mintegy fogadni látszik az előtte hajlongó szomszédság hódolatát.

Növényteni sajátosságaira nézve a czukorfenyőhöz legközelebb állnak az éjszakamerikai balzsamos (*Abies balsamea*) és canadai (*A. canadensis*) fenyők. Mint a Csendes Oczeán partjain előforduló minden más fenyőfaj, ez is ritka arányos termetével, életteljes üde szerveivel és buja növekvésével érdemli ki figyelmünket, úgy, hogy az alig felcseperedett fiatal csemeték már

lebilincselik a laikus utazó érdeklődését is. Kinőtt állapotában 90 méter magasságot és 6 méter vastagságot érnek el egyes példányok, noha e méretek maximum gyanánt tekintendők és csupán kedvező constellatiók mellett jutnak el odáig egyes példányok, mert tömöttebb állabokban a magasság 60 méterre, a vastagság pedig 3 méterre tehető. Jellemző sajátása a törzs túlvastagodása, mely esetben az ágazat marad mindig vissza, úgy, hogy alulról tekintve olyan benyomást gyakorolnak a szemlélőre, mint valamely borostyán (*Hedera helix*), jó magasra kapaszkodva őszi levélhullás után. A tűlevelek laza csomóban, ötével helyezkednek el, sötét zöld színűek s egyenként 3 hüvelyk hosszúságra nőnek. A csúcs közelében egyes ágak hosszabbak s ezek hordják egyenként vagy többesével a tobozokat. A tobozok nagysága arányban áll a fa méreteivel, mert olykor 18 hüvelyk hosszúság mellett 4 hüvelyk vastagságot érnek el; közönségesen mindazonáltal 14 hüvelyk a hosszúság s 3 hüvelyket ér el a vastagság. A tobozpikkelyek tömötten borulnak egymásra, tompák, lekeresítettek, nincs rajtuk sem csucsosodás, sem tüskés kinövés, gyantaváladékuk meg fölötte korlátolt. A czukorfenyő fája fehér, ruganyos, könnyen hasítható, mindamelett tartós, ép azért Californiában épület- és hasznofának szeltiben alkalmazzák.

Gyantája a levegőn elveszti szurek szagát s olyan édeskés ízt vesz fel, minővel a czukor bir. A mannára is emlékeztet, úgy, hogy attól csakis teljesen ki nem maradó gyantailatával különböztethető meg. Amerikában az illető lakosok ételeikbe olykor fűszer gyanánt vegyítik, sőt gyomorhajokban sikeresen és szeltében használt gyógyszer gyanánt használják. E czukortartalom a makkocskákból sem hiányzik, úgy, hogy ott ép ugy csemegéznek ezekből, mint Oroszországban a czirbolya fenyő (*Pinus cembra*), vagy Olaszországban a mandola fenyő (*P. pinea*) dióiból.

E fenyőfaj minden esetre megérdemli hazai erdészeink figyelmét, s gyorsan növő fája által egyfelől ültetvényeink kellemes összképét volna hivatva emelni; de másfelől a faiparnak is becses anyagot ígérhetünk belőle. Életviszonyaira legközelebb látszik állani az erdei fenyőhöz (*Pinus sylvestris*; Weissföhre) és a sima fenyőhöz (*Pinus strobus*; Weimuthskiefer), s mint az, a rendelkezésünkre álló adatok szerint, a száraz, homokos és elsoványodott erdőtalajon is megterem, s ilyen előfeltételek mellett az elő- és középhegységen lehetne kísérletet tenni vele. Kora Californiában századokra terjed. Az érdeklődők tájékoztatására egy czéget is megnevezhetünk, melynél úgy ezt, mint más erdészeti ültetvényeket bizvást meg lehet rendelni. Ez a czég Germantown Nurseries, Thomas Mechan Philadelphia. (Pennsylvania.) North America.

T. G.

Vidéki levelek.

I.

Topánfalva, május 8-án.

Tekintetes Szerkesztő ur! Az ez idei tél folytonos hószegénysége aggodalmat keltettek úgy a mező-, mint az erdőgazdánál. Az első féltette őszi vetéseit, a másik előre is tartott a majdan az usztatás és tutajozásnál beállandó vízhiánytól. Márczius elején azt reménylettük, hogy a mit az elmúlt hónapok elmulasztottak, azt ki fogják pótolni a tavaszi havazások és esők. Ugy mint hazánk legtöbb részében, itt is az erdélyi havasok alján, márczius és április hava, a mindenki által várva várt havazás és esőzés nélkül mult el.

Az első hóolvadás kezdetével, márczius elején — a partbejárás be lévén fejezve — az erdőgazdák serényen hozzáláttak az usztatási munkához, csakhogy fáradozásukat sajnos, nem koronázta az érdemlett siker.